ТЕМИ ОТ МЕДИИТЕ
05.11.2026 г.

Асоциация на индустриалния капитал в България в медиите

NOVA TV

√ **Ще има ли промяна в пенсионните фондове**

Председателят на УС на Асоциацията на индустриалния капитал в България Румен Радев коментира, че сумите във втори стълб са на хората, родени след 1950 г. По думите му ако се случи такова постъпление в държавния бюджет, „това взривява напълно капиталовия пазар у нас, защото на практика ликвидира частните пенсионни фондове".

Радев посочи, че за компенсаторни механизми заради цената на електроенергията трябва да се следят осреднените на месечна база цени.

Радев смята, че има възможност за компенсации. Той е на мнение, че тези механизми са форма на преразпределяне между производители на електроенергия и потребителите, не засягат търговците.

Повече по темата ще откриете тук.

Vesti.bg

√ **Откъде ще дойдат 750 млн. евро в НОИ, щом властта отрича, че ще пипа личните пенсии?**

Министерството на финансите отрича да подготвя промени във втория пенсионен стълб, но въпросите за парите за бъдещи пенсии остават. В бюджетния план за 2027 г. ведомството очаква с 1,219 млрд. евро повече приходи от социални осигуровки. Двете конкретно описани увеличения на осигурителните прагове обясняват само 461,8 млн. евро от този ръст, пише "Булевард България"

Откъде ще дойдат останалите 757,2 млн. евро? И какви варианти за насочване на средства от пенсионното осигуряване към бюджета са обсъждани, преди управляващите да обявят информацията за „дезинформация"?

В публикувания бюджетен план МФ залага ръст на приходите от социални осигуровки с 10,4% през 2027 г. Посочени са две конкретни мерки:

- Повишаване на максималния осигурителен доход до 2400 евро от 1 януари, от което се очакват допълнителни 265,1 млн. евро в бюджета на Националния осигурителен институт.
- Увеличение на минималните осигурителни доходи и праговете по икономически дейности и професии, с очакван ефект от 196,7 млн. евро.

Общо това са 461,8 млн. евро, или около 38% от прогнозираното увеличение.

Приходите от осигуровки растат и с възнагражденията и броя на осигурените, като бюджетният план предвижда те да се увеличат с 6,4% през 2027 г.

Документът обаче не дава подробна разбивка как тези фактори формират общия ръст от 1,219 млрд. евро. Такава сметка би показала каква част идва от по-високите доходи, каква от променените прагове и дали са заложени други мерки.

Затова и въпросите откъде правителството очаква допълнителните средства от осигуровки остава валиден.

Финансовото министерство определи информацията за рязка промяна в осигурителния модел като „дезинформация". Председателят на бюджетната комисия в парламента Константин Проданов от „Прогресивна България" увери, че „такова нещо няма, не се планира, не е било планирано", а вноските за втора пенсия ще останат без промяна.

Това обаче се разминава с думи **председателят на Асоциацията на индустриалния капитал в България Румен Радев**, който потвърди по NOVA, че са обсъждани варианти, които да "бръкнат" в личните спестявания за втора пенсия на работещите.

Разглеждана е и възможност хора, които още не са достигнали пенсионна възраст, да изтеглят натрупаните си средства от частните фондове. Идеята е върху изтеглените суми да платят 10% подоходен данък. Ако похарчат парите за потребление, бюджетът би получил и приходи от ДДС *(с цената на ръст на инфлацията, която и без това е рекордно висока в сравнения с останалите държави от еврозоната - б.р.).*
Така държавата би събрала приходи сега, а хората биха останали с по-малко спестявания за пенсия.
За обсъждането на различни варианти потвърждават и източници на „Булевард България“. Една от идеите предвиждала пренасочване на 2% от вноската за втора пенсия от частните фондове към НОИ.

Булевард България

√ МФ е тествало и вариант за предсрочно изтегляне на пенсии от частните фондове, за да ги обложи с данъци
Идеята за прехвърляне на 50% от вноските за втора пенсия към НОИ наистина е обсъждана в Министерството на финансите в последните дни - и не е единствената.
Това разкри пред NOVA **Румен Радев, председател на Асоциацията на индустриалния капитал в България**, която е участник в Тристранния диалог.
"Не се случи само тази мълва. В предходните дни се тестваха и други варианти - например изтегляне на парите на правоимащи хора с вноски във фондовете, които още не са достигнали възраст за пенсиониране", каза Радев.
Тази идея е целяла работещите да изтеглят натрупаните си средства, при което веднага ще трябва да платят 10% подоходен данък - приход, който влиза в бюджета.
Ако парите бъдат похарчени за потребление - МФ ще генерира и приходи от ДДС. Това обаче би лишило хората от бъдещата им втора пенсия.
Радев посочи, че моментният приход в бюджета е най-малкият проблем на евентуалното изтегляне на вноските от частните фондове към НОИ.
"Това взривява изцяло капиталовия пазар в България. Това ликвидира частните пенсионни фондове като модел и управление - ликвидира една съществена част от инвестиционния поток на капиталовия пазар в България", каза още Румен Радев от АИКБ.
Намерението за вземане на 50% от вноските за втора пенсия на работещите, родени след 1959 г., беше отречено официално от "Прогресивна България" и Министерството на финансите във вторник.
"24 часа" обаче цитираха свои източници от самото МФ, които потвърждават, че такава идея е обсъждана и е оценена на 1 млрд. евро допълнителни приходи за бюджета през 2027 г.
ДБ твърдят и че това предложение е поставено от българското правителство пред Европейската комисия, която е дала отрицателно становище.

Traffic news

√ Откъде ще дойдат 750 млн. евро в НОИ, щом властта отрича, че ще пипа личните пенсии?
Министерството на финансите отрича да подготвя промени във втория пенсионен стълб, но въпросите за парите за бъдещи пенсии остават. В бюджетния план за 2027 г. ведомството очаква с 1,219 млрд. евро повече приходи от социални осигуровки. Двете конкретно описани увеличения на осигурителните прагове обясняват само 461,8 млн. евро от този ръст, пише "Булевард България"
Откъде ще дойдат останалите 757,2 млн. евро? И какви варианти за насочване на средства от пенсионното осигуряване към бюджета са обсъждани, преди управляващите да обявят информацията за „дезинформация“?
В публикувания бюджетен план МФ залага ръст на приходите от социални осигуровки с 10,4% през 2027 г. Посочени са две конкретни мерки:

- Повишаване на максималния осигурителен доход до 2400 евро от 1 януари, от което се очакват допълнителни 265,1 млн. евро в бюджета на Националния осигурителен институт.
- Увеличение на минималните осигурителни доходи и праговете по икономически дейности и професии, с очакван ефект от 196,7 млн. евро.

Общо това са 461,8 млн. евро, или около 38% от прогнозираното увеличение.

Приходите от осигуровки растат и с възнагражденията и броя на осигурените, като бюджетният план предвижда те да се увеличат с 6,4% през 2027 г.
Документът обаче не дава подробна разбивка как тези фактори формират общия ръст от 1,219 млрд. евро. Такава сметка би показала каква част идва от по-високите доходи, каква от променените прагове и дали са заложени други мерки.
Затова и въпросите откъде правителството очаква допълнителните средства от осигуровки остава валиден.
Финансовото министерство определи информацията за рязка промяна в осигурителния модел като „дезинформация“. Председателят на бюджетната комисия в парламента Константин Проданов от „Прогресивна България“ увери, че „такова нещо няма, не се планира, не е било планирано“, а вноските за втора пенсия ще останат без промяна.
Това обаче се разминава с думи **председателят на Асоциацията на индустриалния капитал в България Румен Радев**, който потвърди по NOVA, че са обсъждани варианти, които да "бръкнат" в личните спестявания за втора пенсия на работещите.
Разглеждана е и възможност хора, които още не са достигнали пенсионна възраст, да изтеглят натрупаните си средства от частните фондове. Идеята е върху изтеглените суми да платят 10% подоходен данък. Ако похарчат парите за потребление, бюджетът би получил и приходи от ДДС *(с цената на ръст на инфлацията, която и без това е рекордно висока в сравнения с останалите държави от еврозоната - б.р.).*

БНТ

√ Цената на тока: Защо бизнес и синдикати поискаха спешна среща с властта
Цените на електроенергията и природния газ в България остават високи. На този фон КЕВР одобри над 30% поскъпване на газа. Последваха искания от работодатели и синдикати за среща с министър-председателя, за да се обсъди адекватен модел за компенсации, които да бъдат изплатени навреме.
*“Компаниите, които продават на вътрешния пазар и биха могли да вдигнат цените, ще го направят и могат да издържат и по-дълго. Въпрос е колко време ще издържат гражданите с високите цени. Тези, които обаче имат дългосрочни договори и продават на международните пазари, ще ограничат дейността и ще затворят, особено електроинтензивните предприятия, тъй като там не могат да вдигнат цените, те са борсови”, отбеляза **Васил Велев - председател на Общото събрание на Асоциация на индустриалния капитал в България (АИКБ).***
По думите му покачването е резултат от дефекти в пазарния дизайн на ЕС и натрупване на свръхпечалби у нас, въпреки че 95% от производството на електроенергия не зависи от скъпи суровини.
Бизнесът, а и синдикати, настояват да се промени системата за компенсиране на свръхвисоките цени, като се върнат обратно надвзетите пари на хората, които са ги изработили, допълни той.
Цялото участие гледайте тук.

Cross.bg

√ Как и на какво би се отразило поскъпването на природния газ?
Цените на електроенергията и природния газ в България остават високи. На този фон КЕВР одобри над 30% поскъпване на газа. Последваха искания от работодатели и синдикати за среща с министър-председателя, за да се обсъди адекватен модел за компенсации, които да бъдат изплатени навреме.
Компаниите, които продават на вътрешния пазар и биха могли да вдигнат цените, ще го направят и могат да издържат и по-дълго. Въпрос е колко време ще издържат гражданите с високите цени. Тези, които обаче имат дългосрочни договори и продават на международните пазари, ще ограничат дейността и ще затворят, особено електроинтензивните предприятия, тъй като там не могат да вдигнат цените, те са борсови, отбеляза **Васил Велев - председател на Общото събрание на АИКБ**.
По думите му покачването е резултат от дефекти в пазарния дизайн на ЕС и натрупване на свръхпечалби у нас, въпреки че 95% от производството на електроенергия не зависи от скъпи суровини.
Бизнесът, а и синдикати, настояват да се промени системата за компенсиране на свръхвисоките цени, като се върнат обратно надвзетите пари на хората, които са ги изработили, допълни той.

√ Политическа буря. Ще промени ли властта вноската за втора пенсия?
Възможността част от пенсионните осигуровки, които постъпват във втория пенсионен стълб, да бъдат пренасочени към Националния осигурителен институт (НОИ), предизвика остри реакции сред работодатели, синдикати и икономисти.

Информацията беше разпространена от опозицията, но впоследствие беше отречена от управляващите, Министерството на финансите и представители на парламентарната бюджетна комисия.
Обсъжданият вариант предвижда половината от 5-процентната осигурителна вноска за втория пенсионен стълб да бъде пренасочена към държавното обществено осигуряване.
Какви биха били последствията от подобно решение коментира в предаването „Тази сутрин" **изпълнителният заместник-председател на Асоциация на индустриалния капитал в България (АИКБ) Добрин Иванов.**
Иванов определи евентуалното намаляване на вноските във втория стълб като отстъпление от пенсионната реформа, започнала през 2002 г.
Той уточни, че не би определил подобна мярка като национализация, тъй като не се предвижда прехвърляне на вече натрупаните средства в частните фондове, а промяна в разпределението на бъдещите осигурителни вноски.
„Факт е, че това е формално отстъпление от пенсионната реформа, която започна през 2002 г.", заяви Иванов.
Той обясни, че идеята на тристълбовия пенсионен модел е част от осигуровките да се натрупват по индивидуални партиди, за да допълват бъдещите пенсии.
„Намаляването на вноската, която отива във втория стълб, на практика ще намали именно пенсиите от тези капиталови стълбове", предупреди той.
Според Иванов капиталовото пенсионно осигуряване придобива все по-голямо значение заради застаряването на населението и намаляването на броя на осигурените лица спрямо пенсионерите.
„Надявам се наистина това да е фалшива новина и да няма такива намерения от управляващото мнозинство", допълни той.

Таралеж

√ Васил Велев: В България само 5% от тока се произвежда от природен газ, но цените скачат
"*В България по-малко е производството на ток от природен газ. 95% от електроенергията у нас се произвежда от атомна, слънчева, вятърна енергия. Заради грешка на дизайна на пазара, имаме рекордно поскъпване на стоките и услугите. Тези огромни разлики са свръхпечалби.* Бизнесът иска да се компенсират надвзетите цени". Това заяви **председателят Общото събрание на АИКБ Васил Велев** пред БНТ.
Основният парадокс на българския енергиен пазар е, че цените на тока скачат въпреки минималното използване на скъпо синьо гориво за неговото производство. По данни на АИКБ едва 5% от електроенергията в страната се генерира от природен газ, но въпреки това ценообразуването на борсата се диктува именно от най-скъпия източник.
"В България по-малко е производството на ток от природен газ. 95% от електроенергията у нас се произвежда от атомна, слънчева, вятърна енергия. Заради грешка на дизайна на пазара, имаме рекордно поскъпване на стоките и услугите. Тези огромни разлики са свръхпечалби. Бизнесът иска да се компенсират надвзетите цени", заяви Васил Велев в ефира на БНТ.
Представителят на работодателската организация допълни, че ако не са били допуснати фундаментални грешки в общата европейска енергийна политика, настоящото увеличение на цените за индустрията и крайните потребители е щяло да бъде значително по-малко.

Дунав мост

√ Васил Велев: В България само 5% от тока се произвежда от природен газ, но цените скачат
Българският бизнес настоява за финансови компенсации заради рекордното поскъпване на електроенергията, стоките и услугите, докато енергийни експерти призовават за строг контрол върху разходването на държавните помощи и пускане на неработещите въглищни мощности. Това стана ясно от позицията **на председателя на Общото събрание на Асоциацията на индустриалния капитал в България (АИКБ) Васил Велев.**
Основният парадокс на българския енергиен пазар е, че цените на тока скачат въпреки минималното използване на скъпо синьо гориво за неговото производство. По данни на АИКБ едва 5% от електроенергията в страната се генерира от природен газ, но въпреки това ценообразуването на борсата се диктува именно от най-скъпия източник.
"В България по-малко е производството на ток от природен газ. 95% от електроенергията у нас се произвежда от атомна, слънчева, вятърна енергия. Заради грешка на дизайна на пазара, имаме рекордно поскъпване на стоките и

услугите. Тези огромни разлики са свръхпечалби. Бизнесът иска да се компенсират надвзетите цени", заяви Васил Велев в ефира на БНТ.
Представителят на работодателската организация допълни, че ако не са били допуснати фундаментални грешки в общата европейска енергийна политика, настоящото увеличение на цените за индустрията и крайните потребители е щяло да бъде значително по-малко.

√ Предприятия спират нощните смени след скока на газа
Предприятия от малкия и средния бизнес в България свиват производството си и губят поръчки заради непрекъснатото поскъпване на природния газ и липсата на предвидимост, съобщават от bTV. В компания за производство на специализирана керамика за машини и автомобили в Мездра синьото гориво е основен енергиен ресурс без алтернатива, а месечната сметка на завода е нараснала с близо 170 процента от началото на годината.
Освен стойността на синьото гориво, сериозна тревога сред индустрията буди и поскъпването на електроенергията. Статистиката на бизнеса показва, че през октомври цената на тока за небитовите потребители се е увеличила със 127 процента спрямо нивата от месец юни. В същото време държавната подкрепа за сектора се бави със значителен период.
"Плащането на компенсациите за високите цени на електроенергията беше отложено за края на 2027 година, тоест година и половина след плащането на тока, който се плаща през октомври месец", сподели **изпълнителният заместник-председател на Асоциацията на индустриалния капитал в България (АИКБ) Добрин Иванов**, цитиран от bTV.

Дарик

√ Панорама на уменията 2026: От какви умения ще има нужда икономиката и как ги развиваме?
Какви умения ще бъдат необходими на младите хора в свят, в който професиите непрекъснато се променят? Какво търсят работодателите и как образователната система може да отговори на потребностите на пазара на труда? Тези въпроси бяха във фокуса на разговор в предаването „Заедно в час“ по Дарик радио с участието на **Росица Стелиянова, директор „Програми и проекти“ в Асоциацията на индустриалния капитал в България (АИКБ).**
Разговорът беше посветен на предизвикателствата пред професионалното образование, променящите се изисквания на работодателите и необходимостта от по-тясно сътрудничество между училищата и бизнеса за подготовката на младите хора за бъдещата им професионална реализация.
Повод за дискусията е националният форум „Панорама на уменията 2026: Традиционните професии срещат професиите на бъдещето“, който се провежда на 5 ноември 2026 г. в Панагюрище. Събитието се организира от Центъра за развитие на човешките ресурси с подкрепата на Община Панагюрище, Асоциацията на индустриалния капитал в България и фондация „Заедно в час“.
Форумът поставя акцент върху бъдещето на професиите, значението на практическите умения и ролята на партньорството между образованието и бизнеса за успешната реализация на младите хора на пазара на труда.
Цялото участие гледайте тук.

БНР

√ За роботите и хората - "Панорама на уменията" в Панагюрище
Какви професии ще оцелеят в ерата на изкуствения интелект? Ще заменят ли роботите хората? Какви кадри търси българският бизнес и готово ли е образованието да ги подготви?
Отговори на тези въпроси ще търсят над 300 участници във форум в Панагюрище, посветен на роботите, изкуствения интелект и професиите на бъдещето.
Националният форум „Панорама на уменията 2026“ събира представители на държавните институции, бизнеса, образованието и младото поколение.
33 училища от цяла България ще превърнат Панагюрище в жива изложба на умения, технологии и професии. Ученици ще покажат какво могат да създадат със собствените си ръце, знания и въображение – от традиционни занаяти и изделия до роботи, иновативни технологични решения и STEM разработки.
Събитието е организирано от Центъра за развитие на човешките ресурси (ЦРЧР) в партньорство с Община Панагюрище, **Асоциацията на индустриалния капитал в България (АИКБ)** и Фондация „Заедно в час“.

Важни обществено-икономически и политически теми

БНТ

√ Облагат със 7% данък ваучерите за храна над 102,26 евро

Работодателите ще могат да осигуряват на работниците и служителите си до 200 евро месечно ваучери за храна.

Досега максималната стойност на ваучерите за 1 човек беше 102,26 евро (равностойност на 200 лева). Сумата над 102,26 евро ще се облага с окончателен данък, но ставката ще е 7 на сто. Това предвиждат промени в Закона за корпоративното подоходно облагане, прието на заседанието на кабинета, съобщиха от правителствената пресслужба.

Законопроектът въвежда още ускорена данъчна амортизация за технологии за изкуствен интелект или за високопроизводителна компютърна техника и сървърна инфраструктура, с което дружествата могат да приложат двойния размер на годишната данъчна амортизационна норма за посочените активи, но не повече от 100 на сто.

От 700 лева на 1000 евро се вдига стойностният праг за данъчни дълготрайни материални и нематериални активи. Двойно - от 5 на 10 години, се увеличава срокът, в който данъчните загуби могат да се погасяват, като се въвежда ограничение до 70 на сто от положителния данъчен финансов резултат. Актуализира се и режимът на облагане на разходите в натура, свързани със собствени, наети и/или предоставени за ползване активи, предоставени за лично ползване с оглед по-справедливо и последователно данъчно третиране на личното потребление, предоставено чрез предприятието.

С проекта се предвижда през 2027 г. да бъде обложена с 33 % свръхпечалбата в някои икономически сектори - банки, застрахователни дружества, търговия с храни с нетни приходи от продажби за 2026 г. не по-малко от 5 млн. евро, телекомуникационни компании, обменни бюра и дружества за бързи кредити. 30% от данъка ще може да бъде преотстъпват за конкретни цели - напр. инвестиции или формиране на резерви. Текстовете в проектозакона не променят режима на корпоративното подоходно облагане и марката не засяга облагането на стандартната печалба.

Урежда се също редът за деклариране на корпоративния данък за последния данъчен период в случаите на преобразуване чрез прехвърляне на имуществото върху едноличен търговец, уточнява се изрично срокът за деклариране на корпоративния данък за последния данъчен период в случаите, когато датата на преобразуването е преди изтичането на срока за подаване на годишната данъчна декларация за предходната година и същата не е подадена. Предлагат се мерки, свързани с уточняване на лицата, задължени да декларират и внасят данък при източника за доходи от дивиденти и ликвидационни дялове и за доходи на чуждестранни лица, данък върху разходите и алтернативен данък в случаите на преобразуване на дружества, както и на срока за това.

Актуализирани са санкциите в административно-наказателните разпоредби на закона, така че да отговарят на настъпилите социално икономически промени през последните години.

√ Великобритания – ЕС: Сценарии за нов подход 10 години след Брекзит

Великобритания цели да оформи нови отношения с Европейския съюз десет години след референдума за Брекзит преди Срещата на върха в Брюксел на 20 ноември, съобщава кореспондентът на ERTnews в Лондон.

Според информация на вестниците Guardian и Times Лондон и Брюксел са близки до постигането на три споразумения, засягащи търговията със селскостопански продукти, мобилността на младежите и сътрудничеството в областта на вредните емисии.

Най-значимото от тях се отнася до намаляването на фитосанитарните и ветеринарните проверки на храните и селскостопанските стоки с цел улесняване на търговския обмен след Брекзит. Британското правителство изчислява, че икономическата полза може да надхвърли 5 милиарда паунда до 2040 г. Въпреки това не се предвижда пълна отмяна на митническите процедури.

В този контекст се разглежда и възстановяването на паспортите за домашни любимци, което да улесни пътуванията до Европа.

Освен това отделна програма може да позволи на младежи под 30-годишна възраст да живеят и работят за ограничен период от време във Великобритания или в страните от Европейския съюз.
Успоредно с това се обсъжда намаляване на таксите за обучение на европейски студенти в британските университети, макар че до момента няма постигнато окончателно споразумение.
По-близкото сътрудничество обаче може да има своята финансова цена. Според Times проектът за съвместна декларация предвижда потенциална финансова вноска от страна на Великобритания в европейските кохезионни фондове в замяна на участие в определени сектори на единния пазар. Допълнителна финансова тежест се очаква и от предложената схема за свързване на системите за търговия с емисии.
Премиерът Анди Бърнъм твърди, че по-тясното сътрудничество с Европейския съюз може да стимулира британската икономика със 17 милиарда паунда, увеличавайки БВП с 0,4%.
Очаква се Срещата на върха на 20 ноември в Брюксел да даде по-ясна представа за намеренията на двете страни. Бърнъм призна, че общественото мнение във Великобритания относно Брекзит се е променило, като същевременно уточни, че няма да взема решения за бъдещето на отношенията с Европейския съюз без подкрепата на гражданите.

БНР

√ Отскок на германските промишлени поръчки с 4,4% през септември

Индустриалните поръчки в Германия отбелязаха отскок през септември, заличавайки част от техния срив месец по-рано благодарение на солиден ръст на поръчките в автомобилния сектор и в машиностроенето, показват данни на немската федерална статистика Destatis.
Поръчките за промишлено производствени стоки скочиха с 4,4% спрямо август, когато се сринаха с 10,1%. Това е най-солното им повишение от март насам, но осредните пазарни очаквания бяха за малко по-добър отскок с 4,8 на сто.
Повишението се дължи в най-голяма степен на ръст с 10,5% при поръчките в автомобилния сектор след слабостта през предходните два месеца, дължаща се отчасти на пренастройване на производството и спиране на работа на автомобилните заводи през лятото. Поръчките в машиностроенето пък отбелязаха ръст от 8,3%. За разлика от това, поръчките за въздухоплавателни средства, кораби, влакове и военни превозни средства спаднаха с цели 10,4% след силното търсене по-рано тази година.
Изключвайки тези големи поръчки, промишлените поръчки през септември скочиха с 5,1 на сто спрямо предходния месец. Поръчките нараснаха при капиталовите стоки (с 5,3%), междинните стоки (с 0,5%) и потребителските стоки (скок с 14,4%). Вътрешните поръчки в рамките на Германия отбелязаха скок от 6,6%, докато чуждестранното търсене се повиши с 2,8%, подкрепено от ръст както на поръчките от останалите страни членки на еврозоната (с 4,5%), така и на пазарите извън нея (с 1,6%).
При по-малко волатилната тримесечна база, промишлените поръчки в Германия се увеличиха през третото тримесечие (от юли до септември) с едва 0,2% спрямо второто тримесечие.
Спрямо година по-рано новите поръчки през септември нараснаха с 3,3% след повишение с 3,2% през август.
Днешните данни показват, че германският производствен сектор все още донякъде се държи, въпреки множеството насрещни ветрове през досегашната част от годината. Тъй като обаче ценовият натиск отново се засилва с навлизането в последното тримесечие, перспективите остават сложни – особено ако бизнесът и потребителите бъдат засегнати по-тежко на фона на по-висока инфлация и растящи разходи за заемане на средства (по-високи лихви).

√ Китай е обезпокоен от новите мерки на ЕС, засягащи вноса на евтини пратки

Министерството на търговията на Китай заяви в четвъртък, че е силно обезпокоено от новите мерки на ЕС, засягащи вноса на стоки с ниска стойност, и призова общността внимателно да оцени тяхното въздействие, съобщава Ройтерс.
От министерството посочиха, че трансграничната онлайн търговия предоставя на потребителите и бизнеса повече възможности за избор, и изразиха надежда, че ЕС ще създаде благоприятни условия за сътрудничество между Китай и Съюза в сферата на електронната търговия и свързаните с нея сектори.
От 1 ноември ЕС въведе допълнителна такса от 2 евро върху внасяните в общността пратки ниска стойност. Това се случва, след като през юли бе наложена тарифа от 3 евро върху подобни пратки – мярка, която засяга китайски платформи за електронна търговия, включително Shein и Temu.

Investor.bg

√ Европейският парламент нанесе нов удар по Зелената сделка

Депутатите от Европейския парламент (ЕП) подкрепиха облекчаване на целта на Европейския съюз (ЕС) за емисиите от автомобили до 2035 г. от пълно премахване до 87,5-процентно понижение, тъй като натискът върху Европейската комисия (ЕК) да даде на буксуващата автомобилна индустрия по-голяма гъвкавост при прехода ѝ към електрически превозни средства нараства, съобщава Euronews.

Депутатите от комисията по околна среда към Евопарламента гласуваха за облекчаване на изискванията за емисиите от новите автомобили и микробуси, което ще даде на производителите повече свобода на действие за изпълнение на климатичните си задължения.

Тази стъпка стиха по-далеч спрямо предложението на Брюксел , което би намалило целта за 2035 г. на 90% понижение на емисиите.

Съгласно парламентарния компромис, производителите, използващи екологично чиста стомана, ще получат допълнителен кредит в размер на 7,5% от целта, докато таргетът за микробусите ще падне от 90% на 80%.

Това бележи значителна промяна в политиката на ЕС за климата и баланса на силите в ЕП, където широк политически консенсус подкрепяше в миналото въвеждането на по-строги стандарти за емисиите.

На фона на нарастващите разходи за енергия, които заплашват конкурентоспособността на европейската промишленост, законодателите все повече се фокусират върху защитата на автомобилната индустрия. Производството на автомобили в ЕС остава с около 19% до 20% под нивата през 2019 г.

Компромисът беше договорен от дясноцентристката Европейска народна партия (ЕНП), Партия на социалистите и демократите и центристката група „Обнови Европа“, отразявайки дългогодишните искания на ЕНП за по-голяма гъвкавост за производителите на автомобили.

Трите групи вече бяха постигнали компромис, като подобна версия беше одобрена от транспортната и промишлената комисия на ЕП на 22 октомври.

Италианският евродепутат Масимилиано Салини, водещ преговарящ на ЕНП по законодателството, приветства гласуването като победа за кампанията на неговата група за облекчаване на ограниченията за двигателите с вътрешно горене.

„Групата на ЕНП успя да обедини политическия център на Европа около ясна цел: подкрепа на нашата автомобилна индустрия, защита на европейските работни места и предоставяне на свободата на производителите да разработват най-добрите технологии“, казва Салини.

Скъсване с миналото

Гласуването бележи отклонение от първоначалния план на ЕС за ефективно прекратяване на продажбите на нови автомобили с двигатели с вътрешно горене от 2035 г. въпреки подкрепата на няколко страни от ЕС и лобистки групи за електрическите автомобили.

Зелената сделка беше водещо постижение на ЕП от 2019 до 2024 г., когато партията на Зелените имаше 18 места повече, отколкото сега.

Първоначалната цел за нулеви емисии до 2035 г. за нови автомобили и микробуси в крайна сметка беше приета през 2023 г. въпреки съпротивата на някои партии. Зелените бяха сред най-силните ѝ защитници, смятайки за важно да се даде на производителите ясен инвестиционен сигнал и да се ускори преходът към електрически превозни средства.

Настоящият обрат обаче е и отражение на политическия натиск, натрупан оттогава, като редица критици твърдят, че ЕС няма адекватна зарядна инфраструктура за навлизането на електрически превозни средства.

Изправена пред нарастващите искания от страна на производителите на автомобили и националните правителства, по-специално Германия и Италия, ЕК отмени първоначалното си предложение през декември 2025 г., и предложи да разхлаби целта за 2035 г. на 90% намаление на емисиите.

√ Данъчни промени 2027: Прагът по ДДС се увеличава поетапно, нов акциз за мощните автомобили

Министерският съвет одобри промени в Закона за данък върху добавената стойност (ЗДДС). Те предвиждат **поетапно** увеличение на прага за задължителна регистрация по ДДС през следващите три години. Той ще нарасне до 60 000 евро през 2027 г., 70 000 евро през 2028 г. и 75 000 евро през 2029 г.

Измененията са обосновани от инфлационните процеси, нивата на икономически растеж и текущата икономическа реалност. Чрез въвеждането на ясен тригодишен график за нарастване на прага се осигурява предвидимост за бизнеса и

възможност за дългосрочно планиране на дейността. Запазва се възможността малките предприятия, чийто оборот не надвишава прага, и занапред да имат възможност да упражняват правото си да прилагат общия режим за ДДС, посочва се в решението на кабинета.
Сегашният праг, въведен на 1 април 2025 г., беше намален с цел облекчаване на бизнеса, но предвид кумулативната инфлация и нарастването на оборотите на малките и средни предприятия, той бързо изчерпи своя позитивен ефект, допълва се в документа.
Други основни промени в проекта са свързани с въвеждането на задължително електронно фактуриране и отчитане в реално време за местни доставки от 2028 година.
В хода на обществените консултации първоначалният централизиран модел бе заменен с децентрализиран модел на оперативна съвместимост. Промяната е във връзка с уеднаквяване на изискванията с европейската рамка ViDA („ДДС в цифровата ера“), съгласно които от 1 юли 2030 г. държавите членки трябва да въвеждат в националната законодателство задължително електронно фактуриране за трансгранични доставки. Установяват се и правила за задължително издаване на структурирани електронни фактури за местни доставки и авансови плащания между фирми, организации и държавни органи, установени в страната.
Въвежда се задължителна регистрация по ЗДДС преди първата доставка за данъчно задължени лица, извършващи продажби на нови сгради и урегулирани поземлени имоти (УПИ). Целта на тази промяна е елиминиране на сивия сектор при бързи разпоредителни сделки със земя и сгради, извършвани в кратък период непосредствено преди регистрацията на лицата по общия ред. Мерките са насочени към ефективна борба с данъчните измами и ограничаване на възможностите за укриване на ДДС при прехвърляне на недвижими имоти, включително - нови сгради, части от тях, прилежащи терени и урегулирани поземлени имоти, уточняват от Министерския съвет.
Правителството одобри и промени в Закона за акцизите и данъчните складове, съгласно които леките автомобили с максимална полезна мощност на двигателя с вътрешно горене, равна на или по-голяма от 250 kW (340 к.с.), ще се облагат с акциз в размер, определен в зависимост от мощността на двигателя. Предвидени са четири размера на акцизната ставка: за автомобили с мощност на двигателя от 250 kW до 300 kW – 500 евро; от 301 kW до 350 kW – 1500 евро; от 351 kW до 500 kW – 3000 евро; и над 500 kW – 6000 евро.
Предлаганата мярка е мотивирана от необходимостта от допълнителни бюджетни приходи и няма да се прилага за изцяло електрическите превозни средства и специализираните автомобили със служебно предназначение – линейки, противопожарни автомобили и автомобили със специален режим на движение. При определяне на данъчната основа за облагане с акциз на хибридните електрически превозни средства ще се взема предвид само максималната полезна мощност на двигателя с вътрешно горене, равна на или по-голяма от 250 kW, посочена в ЕО сертификата за съответствие или друг приложим официален документ.
Предлагат се и изменения, свързани с движението, съхранението и използването на енергийните продукти, електрическата енергия и други акцизни стоки. Целта е да се отстранят съществуващи неясноти и да се създаде нормативна уредба, която да позволява ефективен контрол, без да се създават допълнителни административни тежести за добросъвестните икономически оператори.
Създава се ред за реализацията в търговската мрежа на акцизни стоки, облепени с бандерол, действащ до датата на въвеждане на нов образец на бандерол, чрез определяне на законово регламентиран краен срок за продажба на акцизните стоки – тютюневи изделия и алкохолни напитки.
Предложени са и мерки за повишаване на ефективността на митническия контрол и ограничаване на възможностите за отклонение от облагане с акциз, както и за актуализиране на размера на глобите и имуществените санкции, свързани с нарушения на акцизното законодателство.

Мениджър

√ Работодателите вече ще имат достъп до трудовото досие на служителите си

Работодателите и органите по назначаването в държавната администрация вече ще имат пълен достъп до информацията от електронния трудов запис на своите служители, а не както досега - само до данните, които те са подали. Това става възможно с новата електронна услуга на НАП „Достъп на работодател/орган по назначаване до данните от Регистъра на заетостта за служител/работник“. Тя се намира в секция „Справки“ в Портала за електронни услуги на НАП и може да се ползва с квалифициран електронен подпис (КЕП).

Новата услуга дава възможност на работодателите и органите по назначаването да правят справки в единния електронен трудов запис на лицата, с които са в трудово или служебно правоотношение, подадени от предходни дружества или администрации. Те обаче няма да виждат информацията за размера на трудовите възнаграждения и обезщетения. Достъпът на работодателите и органите по назначаването до данните в електронния трудов запис на служителите, с които вече нямат правоотношения, ще бъде прекратяван автоматично.

Упълномощените лица ще могат да правят справки в услугата след подадено „Заявление за подаване на документи по електронен път и ползване на електронните административни услуги, предоставяни от НАП с КЕП на упълномощено лице“ или „Известие за подаване на документи по електронен път и ползване на електронните административни услуги, предоставяни от НАП с КЕП на упълномощено лице“.

С внедряването на новата е-услуга онлайн платформата на НАП предлага на гражданите и бизнеса над 200 електронни услуги, част от които са със свободен достъп, а останалите с Персонален идентификационен код (ПИК) и с КЕП.

Петролът поевтинява за четвърти пореден ден на фона на очаквания за намален риск от ескалация на войната с Иран

В ранната търговия днес цените на петрола отбелязаха спад за четвърти пореден ден, подтикнати от очакванията, че загубите, понесени от Републиканската партия на президента на САЩ Доналд Тръмп на изборите за Конгрес тази седмица, може да намалят риска от по-нататъшна ескалация на водената от САЩ и Израел война срещу Иран, пише Ройтерс.

Към 09:00 часа българско време сортът **Брент** поевтиня с 0,64 долара, или 0,68%, до 93,98 долара за барел. Цената на американския лек суров петрол WTI се понижи с 1,16 долара, или 1,32%, до 86,96 долара за барел.

И двата основни бенчмарка се сринаха с повече от 8% по време на предходната сесия, достигайки най-ниските си нива от 31 август насам.

Два източника, близки до правителствените кръгове в страните от Персийския залив, заявиха в сряда, че отслабените позиции на Тръмп – изправен пред Конгрес, контролиран от демократите, които биха могли да ограничат военните му опции – създават по-силен стимул за търсене на споразумение. Според тях мащабна атака срещу Иран сега изглежда по-малко вероятна.

Евентуално разрешаване на конфликта би могло да възстанови доставките на петрол от Близкия изток, които бяха засегнати от войната, макар анализатори да предупреждават, че бъдещото развитие на ситуацията остава несигурно.

„Пазарите оценяват въздействието на междинните избори върху следващите стъпки на Доналд Тръмп по отношение на войната с Иран, като залагат на по-голяма вероятност за нейното прекратяване“, коментира Джун Го, старши анализатор на петролния пазар в Sparta Commodities.

„Въпреки това предстои още волатилност, тъй като пътят към пълноценна дипломация за слагане край на войната все още е изпълнен с много неизвестни, а глобалните стратегически резерви са силно изчерпани.“

Според анализатори доставките на суров петрол през Ормузкия проток са се възстановили до нива, близки до предвоенните, макар и при по-високи разходи.

Възстановяването на доставките от региона на Персийския залив върна глобалния петролен пазар към състояние на излишък след месеци на смущения, причинени от войната, отбелязват от JPMorgan в свой доклад от сряда. Според оценки на JPMorgan, през септември пазарът отново е излязъл на излишък от 1,1 милиона барела на ден, като през октомври този излишък е нараснал до 1,4 милиона барела на ден – стойност, близка до средната за миналата година (1,3 милиона барела на ден).

Анализатори отбелязват, че остава несигурност преди встъпването в длъжност през януари на Конгреса, в който демократите имат контрол.

В бележка от четвъртък от Citi посочват, че съществуват опасения, че след приключването на междинните избори Белият дом може да се съсредоточи върху използването на изпълнителните си правомощия във външната политика, което потенциално би могло да доведе до ескалация на конфликта с Иран.

От Eurasia Group понижиха оценката си за вероятността от подновяване на американските удари срещу Иран от 65% на 60%. Същевременно те намалиха вероятността за постигане на споразумение от 20% на 10%, тъй като Иран остава твърд в исканията си, а е малко вероятно Тръмп да приеме условия, които биха изглеждали като поражение. Вероятността за продължаващо противопоставяне е повишена от 15% на 30%.

В бележка на Eurasia Group се посочва, че въпреки скорошния спад в цените на петрола, евентуална ескалация вероятно ще доведе до рязко поскъпване, при което цената на сорта Брент може да достигне диапазона от 110 до 125 долара за барел.

Мукеш Сахдев, главен изпълнителен директор на енергийната консултантска компания XAnalysts, заяви, че търговските запаси от петрол в основните страни потребители са близо до най-ниските си нива за последните 15 години, а Иран може да излезе от ситуацията след изборите в САЩ с още по-голяма решимост.
Според данни на Администрацията за енергийна информация (EIA), оповестени в сряда, през миналата седмица запасите от суров петрол, бензин и дестилати в САЩ са намалели, докато търсенето е достигнало най-високото си ниво за последната година.

3e-news.net

√ Кабинетът одобри ключови решения за европейските средства, защитата при бедствия и социалната политика
Прието е решение във връзка с изпълнението на Плана за национално и регионално партньорство на България за периода 2028-2034 г.
Министерският съвет одобри проект на Решение на Министерския съвет за координация на подготовката и изпълнението на Плана за национално и регионално партньорство на Република България за периода 2028-2034 г. С приемането на Решението се поставя началото на подготовката за следващия програмен период на Европейския съюз, който обхваща времевия хоризонт 2028 - 2034 г.
Процесът ще се ръководи от заместник министър-председателя по управление на европейските средства, който ще отговаря за цялостната координация на подготовката и изпълнението на Плана за национално и регионално партньорство на Република България за периода 2028-2034 г. (ПНРП), както и за провеждане на преговорите със службите на Европейската комисия. В изпълнение на тези си функции той ще бъде подпомаган от дирекция „Централно координационно звено“ в администрацията на Министерския съвет.
По отношение на изпълнението на Плана се възлагат функции и на заместник министър-председателя и министър на финансите, който ще отговоря за подготовката на системите за управление, контрол и одит, както и за плащанията по Плана.
Настоящото решение е първата стъпка от мащабния процес по разработване на ПНРП, който ще позволи на страната ни да използва ефективно заделения за България ресурс от следващата многогодишна финансова рамка на Европейския съюз.
Приет е Доклад за състоянието на защитата при бедствия
Министерският съвет прие Доклад за състоянието на защитата при бедствия и Доклад за приоритетните дейности за намаляване на риска от бедствия, за които е необходимо финансиране през 2026 г.
Документите са изготвени и приети на редовно заседание на Съвета за намаляване на риска от бедствия към Министерския съвет (МС) за подпомагане формирането и осъществяването на държавната политика в областта на защитата при бедствия (Съвет). При изготвяне на докладите е използвана информация, свързана с дейността на Съвета, събраните данни за отчитането на напредъка по изпълнението на глобалните цели от Рамката за намаляване на риска от бедствия от Сендай 2015 - 2030, както и обобщена информация от предоставените доклади от областните управители за състоянието на защитата при бедствия и за приоритетните дейности за намаляване на риска от бедствия, за които е необходимо финансиране.
Съветът за намаляване на риска и бедствията към Министерския съвет за подпомагане формирането и осъществяването на държавната политика в областта на защитата при бедствия е създаден на основание чл. 62, ал. 3 от Закона за защита при бедствия (ЗЗБ). Той организира и осъществява дейността си в изпълнение на чл. 62, ал. 4 от ЗЗБ, както и в съответствие с Правилника за устройството и дейността му. Съветът е постоянно действащ орган на МС за осигуряване на координация и сътрудничество при провеждането на държавната политика в областта на защитата при бедствия, изпълнява функциите на национална платформа за намаляване на риска от бедствия в изпълнение на Рамката на действие от Хього 2005 - 2015 и Рамката за намаляване на риска от бедствия от Сендай 2015 - 2030
Одобрени са резултатите от участието на България в Съвета на ЕС по заетост и социална политика
Правителството одобри резултатите от участието на България в заседанието на Съвета на ЕС по заетост и социална политика, което се проведе на 19 октомври 2026 г. в Люксембург.
По време на заседанието министрите проведоха два дебата. По време на първата дискусия бъде обсъдено насърчаването на равенството и недискриминацията. Държавите членки обърнаха внимание на общото съгласие относно равенството като основно право, значението на борбата с дискриминацията за конкурентоспособността, устойчивостта на обществото и пазара на труда. Фокусът на втория обмен на мнения бе предстоящият законодателен акт на Европейската комисия за

качествени работни места, чиято цел е да се гарантират правата на работниците в условията на технологичните, икономическите и обществените промени.
Съветът прие и Препоръка относно борбата с жилищното изключване и Заключения за равенството като двигател за икономически растеж и конкурентоспособност в ЕС

Кабинетът компенсира с над 1,1 млн. евро семейства, чиито деца не са приети в детски градини

Министерският съвет одобри 1 105 841 евро за компенсации на семействата, чиито деца не са приети в държавни или общински детски градини. Средствата се предоставят за 1739 деца от четири общини - Столична, Пловдив, Варна, и Родопи.
С днешното решение се изплащат финансовите компенсации за направените от родителите разходи в периода от 1 юли до 14 септември 2026 г. Средствата ще бъдат преведени по бюджетите на общините.
По тази мярка се компенсират семейства на деца от 3-годишна възраст до постъпването им в първи клас, които не са не са приети в държавна или общинска детска градина или училище поради липса на места

√ България задълбочава енергийното партньорство с МАЕ и подготвя нови проекти за чиста енергия

Одобрен е проект на Меморандум за разбирателство между Министерството на енергетиката и Международната агенция по енергетика

Министерският съвет одобри на днешното си заседание проект на Меморандум за разбирателство между Министерството на енергетиката на Република България и Международната агенция по енергетика (МАЕ). Документът има за цел да създаде рамка за сътрудничество между двете страни по проекти и дейности от взаимен интерес в областта на енергетиката.
Целта на Меморандума за разбирателство е да предостави обща рамка за сътрудничество между Министерство на енергетиката и Международната агенция по енергетика по проекти и дейности от взаимен интерес. Двете страни ще си сътрудничат в области от взаимен интерес, в т.ч. събиране на данни и моделиране, енергийни политики, енергийна ефективност, данни и статистика за енергийния пазар, информация за световните пазари на петрол и газ и др. Сътрудничеството в рамките на меморандума следва да бъде в рамките на съвместни проекти или програми, сътрудничество по съвместни публикации, анализ на политиките и препоръки, участие в регионални или международни събития, обучение и изграждане на капацитет, главно в областта на енергийната статистика и енергийната ефективност и др.
Сътрудничеството с Международната агенция по енергетика е в съответствие с усилията на България за по-тясно взаимодействие с организацията и подкрепя процеса на присъединяване на страната към Организацията за икономическо сътрудничество и развитие (ОИСР), което е ключов национален приоритет.
Документът влиза в сила от датата на подписването му от двата Участника или, ако не са подписали на една и съща дата, от последната дата на подписване от страна на някой от Участниците, и остава в сила за срок от 3 години. Меморандумът може да бъде подновен за втори период от 3 години с писмено съгласие между участниците.
Меморандумът няма правнообвързващ характер и не създава финансови ангажименти за страните.

Одобрен е проект на Споразумение за стратегическо партньорство в областта на чистата енергия между Азербайджан, България, Грузия и Турция

Министерският съвет одобри проект на Споразумение за стратегическо партньорство в областта на чистата енергия между Азербайджан, България, Грузия и Турция. Документът надгражда Меморандума за разбирателство за сътрудничество в областта на преноса и търговията със зелена енергия, подписан от министрите на енергетиката на четирите държави на 4 април 2025 г., в Баку, Република Азербайджан.
Основната цел на споразумението е да задълбочи партньорството в областта на преноса и доставките на чиста енергия между четирите страни. Те ще си сътрудничат при определяне на технически и търговски условия, регулаторни правила и други организационни изисквания за осигуряване на безопасен, надежден и непрекъснат пренос на електроенергия, както и за подобряване на комуникациите и преноса на данни чрез оптични кабели за целите на енергийните услуги по проекта.
Страните ще определят оператори на преносни системи или държавни дружества, които да бъдат акционери в съвместно предприятие за разработване и изпълнение на проекти, съдействащи за изпълнение на поставените със Споразумението цели. Очаква се то да улесни и да съдейства за реализацията на инвестиции в развитието на съществуващата преносна инфраструктура на участващите държави.
Споразумението ще бъде сключено за пет години, с възможност за автоматично удължаване за последователни едногодишни срокове, ако никоя от страните не се оттегли от него. Очаква се то да бъде подписано в рамките на

предстоящата 31-ата Конференция на страните по Рамковата конвенция на ООН по изменението на климата - UNFCCC (COP - 31), която ще се проведе от 9 до 20 ноември 2026 г. в Анталия, Турция.

Одобрени са резултатите от българското участие в заседанието на Съвета на ЕС по околна среда

Правителството одобри доклада за резултатите от заседанието на Съвета на Европейския съюз по околна среда, проведено на 12 октомври 2026 г. в Люксембург.

Заседанието започна с дебат по законодателния пакет за ревизия на Европейската система за търговия с емисии (ЕСТЕ). България подчерта, че солидарността, енергийната сигурност и индустриалната конкурентоспособност трябва да бъдат в основата на ревизията на ЕСТЕ. Изразена бе подкрепа за запазването на безплатното разпределение на квоти за възможно най-дълъг период, както и за гарантиране на справедлив достъп на държавите членки до механизмите за финансиране на индустриалната декарбонизация.

Министрите приеха заключения, изразяващи основните елементи на преговорната позиция на ЕС за 31-ата Конференция на страните по Рамковата конвенция на ООН по изменение на климата, която ще се проведе през ноември тази година в Анталия.

В рамките на заседанието бяха приети и заключения на Съвета на ЕС относно позицията на Съюза за срещите по Рамковата конвенция за биологично разнообразие на ООН в Ереван, Армения. Документът представя дългосрочната визия на Съюза за устойчиво развитие и опазване на биоразнообразието.

Правителството одобри състава на българската делегация за участие в Конференцията по климата в Анталия

Правителството одобри състава на българската делегация за участие в 31-вата сесия на Конференцията на страните по Рамковата конвенция на ООН по изменение на климата, която ще се проведе от 9 до 20 ноември 2026 г. в Анталия, Република Турция. Премиерът на Република България Румен Радев ще ръководи делегацията за участие в конференцията. Очаква се страните по Рамковата конвенция на ООН по изменение на климата да постигнат напредък по редица въпроси, свързани с финансирането на дейности в областта на изменението на климата в развиващите се държави, пазарните механизми за сътрудничество и докладването на поетите ангажименти в областта на климатичните изменения.

След откриването на конференцията, държавните глави ще участват в Срещата на държавните ръководители на 11 и 12 ноември 2026 г. На нея се очаква, основните участници в международните преговори да обсъдят постигнатия напредък и предизвикателствата пред глобалната политика по климата.

По време на конференцията, България ще бъде представена и чрез свой национален павилион, в който ще се проведе програма от събития за националните политики и постижения в областта климатичната устойчивост, енергийната сигурност, трансграничното сътрудничество и интегрираното управление на водите. Павилионът ще бъде платформа за представяне на българския опит и диалог с международни партньори.

Bloomberg TV Bulgaria

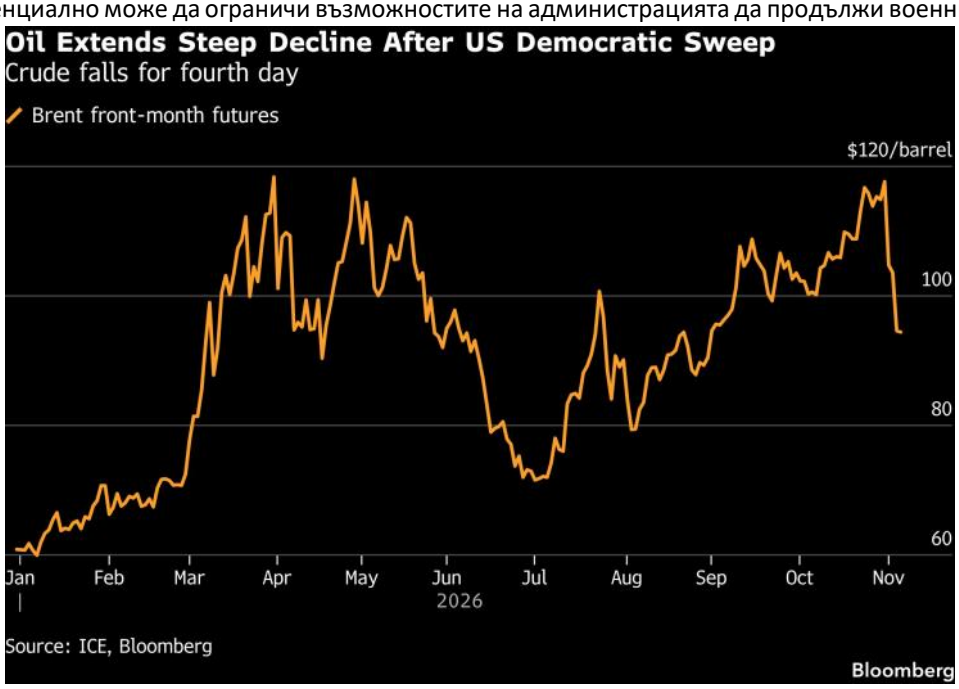
√ Цената на петрола продължава да пада след срив от 8%

- Срив в цените на петрола: Цената на петрола сорт Brent спадна над 8% (до близо $94 за барел), а WTI се понижи за четвърти пореден ден, отбелязвайки най-големия си спад от май насам.
- Политическа промяна в САЩ: Победата на Демократическата партия на междинните избори и контролът им над Конгреса ограничават военните разходи и засилват очакванията за деескалация на конфликта с Иран.
- Възстановен износ и ниски дестилатни запаси: Увеличените доставки на суров петрол от Близкия изток натискат цените надолу, въпреки че запасите от дестилати в САЩ са паднали до най-ниското си ниво от 2003 г.

Цената на петрола сорт Brent се понижи, след като в предходната сесия в сряда отбеляза спад от над 8%. Инвеститорите залагат, че убедителната победа на Демократическата партия на междинните избори в САЩ може да ускори усилията за прекратяване на войната в Близкия изток.

Глобалният бенчмарк се търгуваше близо до 94 долара за барел, докато американският лек суров петрол (WTI) се задържа около 87 долара – след най-големия си спад от май насам, регистриран в сряда. Вицепрезидентът Джей Ди Ванс заяви, че разочарованието на избирателите от войната и отношенията между САЩ и Израел са обрекли републиканците на изборите. Лидерът на малцинството в Сената, демократът Чък Шумър, обеща да сложи край на конфликта, който продължава вече девети месец.

Демократите спечелиха контрол и над двете камари на Конгреса на междинните избори, което представлява сериозен удар за президента Доналд Тръмп и неговата Републиканска партия. Този успех им дава по-голямо влияние върху държавните разходи, което потенциално може да ограничи възможностите на администрацията да продължи военния конфликт с Иран.

Петролът продължава рязкото си поевтиняване след победата на демократите в САЩ | Цената на суровия петрол пада за четвърти пореден ден

През октомври цената на Brent достигна шестмесечен връх, след като Тръмп заплаши с нови удари срещу Иран след междинните избори. Докато избирателните секции все още бяха отворени, Тръмп заяви пред Financial Times, че няма непосредствени планове за засилване на атаките, а по-късно призна, че е „до голяма степен вярно“, че републиканците са загубили заради войната.

Въпреки конфликта, износът на суров петрол от Персийския залив се възстанови, което оказва натиск върху цените в Близкия изток, макар че доставките на петролни продукти остават ограничени. Тези затруднения, наред с ескалиращите атаки на Украйна срещу руски рафинерии, допринесоха за повишаване на цените на бензина и дизела.

„По-големият обем износ на суров петрол от Близкия изток, съчетан с изявлението на президента Тръмп, че няма непосредствени планове за удари срещу Иран, засега поддържат натиска върху цените на суровия петрол“, коментира Денис Кислер, старши вицепрезидент по търговията в BOK Financial Securities Inc. „Контролът на демократите върху Конгреса може също така да доведе до ограничаване на военните разходи на САЩ“ и да ускори края на войната, добави той.

Резултатите от изборите и сдържаността на Тръмп по отношение на по-нататъшни атаки срещу Иран предизвикаха сериозен отзвук на енергийните пазари в сряда. Цените на суровия петрол от Северно море се сринаха до нови дъна, докато цените на природния газ в Европа отбелязаха рязък спад.

Въпреки това, на пазарите на горива продължава да се усеща недостиг. Според правителствени данни, през миналата седмица запасите от дестилати в САЩ – категория, която включва и дизеловото гориво – са спаднали под 100 милиона барела, което е най-ниското ниво от 2003 г. насам. Общите запаси от суров петрол в страната намаляват за пета поредна седмица.

√ Победата на демократите приближава разплатата за Уолстрийт

В продължение на близо две години финансовите институции и стартъпите на Уолстрийт се възползваха от мащабната програма за дерегулация на президента Доналд Тръмп, която смекчи правилата, въведени след финансовата криза, и даде тласък на нововъзникващи индустрии.

Представители на администрацията на Тръмп и регулаторни органи прокараха значителни промени, срещайки минимална съпротива от страна на Конгреса, контролиран от Републиканската партия. Победата на демократите във вторник обаче променя из основи начина, по който Вашингтон се отнася към Уолстрийт.

От криптовалутите и пазарите за прогнозиране до частното кредитиране – пред демократите се откриват множество цели, докато се подготвят да поемат управлението на Камарата на представителите и Сената през януари.

„Най-големите ни правомощия ще бъдат свързани с възможността да разкриваме факти чрез надзорна дейност, както и с влиянието, което можем да упражним чрез процеса по разпределяне на бюджетните средства“, заяви конгресменът Шон Кастен в интервю за Bloomberg News през октомври. Кастен се стреми към позицията на водещ представител на демократите в Комисията по финансови услуги към Камарата на представителите – пост, който в момента се заема от дългогодишния конгресмен Максин Уотърс (на тази длъжност от 2013 г. насам).

Уотърс все още се смята за фаворит за този влиятелен пост, докато Елизабет Уорън, демократ от Масачузетс, е сред основните претенденти за оглавяване на Комисията по банкови въпроси към Сената.

Ето някои от финансовите сфери, върху които демократите може да се съсредоточат през следващата година:

Частно кредитиране

Секторът на алтернативните активи вероятно ще привлече по-голямо внимание. Все още не е ясно дали това ще се ограничи само до изслушвания – в които е възможно да бъдат призовани ръководители от сферата на частното кредитиране – или ще прерасне в по-мащабни законодателни действия от страна на Конгреса.

Тази индустрия попадна под наблюдение заради налагането на ограничения върху тегленето на средства от определени фондове.

Уорън призова Министерството на финансите и други финансови регулатори да проведат повече стрес тестове на пазара на частни кредити.

Уотърс също така постави под въпрос предложението на Министерството на труда, което дава на частните кредити и криптовалутите по-голям достъп до пенсионни спестовни планове. Този план се смята за победа за Уолстрийт и потенциално би отворил възможности за фирми като Blackstone Inc. и Apollo Global Management Inc.

Аманда Фишер, главен оперативен директор и директор по политиките в Better Markets, заяви по-рано, че ако има макро събитие, свързано с въпроси като частния кредит или изкуствения интелект, тогава демократите в Комисията по финансови услуги на Камарата на представителите или Комисията по банково дело на Сената ще се заемат с въпроса.

Регулиране на банките

Водещи демократи също критикуваха предложенията от ерата на Тръмп, които биха облекчили размера на капитала, който кредиторите трябва да държат като буфер срещу потенциални загуби, заявявайки, че плановете биха могли да „увеличат вероятността от фалити на големи банки и последващи спасявания от данъкоплатците“.

Докато някои поддръжници казват, че тези усилия са необходими за стимулиране на икономическия растеж и повишаване на конкурентоспособността, критиците твърдят, че промените биха могли да позволят на банките да поемат по-голям риск и да застрашат финансовата стабилност.

Уорън, която в момента е водещ демократ в Банковата комисия на Сената, също така призова Министерството на правосъдието да започне наказателно разследване срещу Bank of America Corp. и нейните ръководители, след като гигантът в кредитирането от Уолстрийт призна, че е нарушил федералните закони за борба с прането на пари.

Банката беше глобена с над 1,21 милиарда долара от американските регулатори миналия месец и по това време заяви, че е работила с регулаторите по спазването на изискванията за финансови престъпления.

Пазари за прогнози

Демократите вероятно ще окажат натиск върху регулаторите и компаниите относно индустрията на пазара за прогнози, която разтърси света на спортните залози и предизвика съдебна битка с щати, която може да стигне до Върховния съд на САЩ.

Със завръщането на крипто скептика Шерод Браун в Сената, има вероятност той да поеме водеща роля в ключова комисия, която наблюдава финансовите регулатори. Банковата комисия на Сената наблюдава регулатори като Комисията по ценни книжа и борси, а Комисията по земеделие на Сената наблюдава Комисията за търговия със стокови фючърси.

CFTC (Комисията за търговия със стокови фючърси) стана известна благодарение на приемането на цифровите активи и експлозията на търговията с прогнози, която тя наблюдава. Тръмп подкрепи CFTC (Комисията за търговия със стокови фючърси) като единствен регулатор на пазарите за прогнози – платформи, които позволяват на потребителите да залагат

на почти всичко. Доналд Тръмп-младши също подкрепя този сектор, като изпълнява ролята на съветник както за Kalshi, така и за Polymarket.

„Нашата платформа е борса от институционален клас, отличаваща се със сериозна пазарна почтеност и програми за защита на потребителите“, заявиха от Polymarket в изявление, направено преди във вторник да стане ясно кой ще контролира Конгреса. „Приветстваме възможността да работим със законодатели и от двете политически страни, за да съдействаме за регулирането и пълноценното разгръщане на потенциала на пазарите за прогнози.“

Kalshi отказа коментар.

Републиканският представител Джеймс Комер, който в момента председателства Комисията по надзор на Камарата на представителите, вече разследва твърдения за търговия с вътрешна информация на платформите, но не е ясно как това разследване може да се развие, когато демократите ръководят комисията следващата година. Както Kalshi, така и Polymarket заявиха, че са против търговията с вътрешна информация и изпращат сигнали до правоохранителните органи и федералните регулатори.

CFTC не е провеждала никакви надзорни изслушвания в Конгреса напоследък, така че демократите може да са нетърпеливи за задълбочено разглеждане не само на индустрията, но и на взаимодействията на регулатора с нея.

Цифрови активи

Много играчи в крипто индустрията са скептични относно това, че следващият Конгрес ще разгледа ново законодателство за структурата на пазара на цифрови активи, след като така наречените Закон за яснота (Clarity Act) не успя да премине през Сената на САЩ.

Вместо това законодателите изглеждат готови да се съсредоточат върху етичните въпроси, свързани с връзките на индустрията с Тръмп и различните начинания на семейството му, след като президентът съобщи за неочаквани крипто приходи от 1,4 милиарда долара, които се превърнаха в ключова пречка за знаковия законопроект.

Отделно, рекордният хак на Binance, една от най-големите крипто борси в света, за 6,3 милиарда долара, би могъл да даде основание за широки изслушвания относно киберсигурността на цифровите активи и защитата на потребителите в тази област.

Изкуствен интелект

Финансовите споразумения на индустрията за изкуствен интелект вече са обект на внимание, като кръговите сделки между производители на технологии и стартиращи компании предизвикват опасения.

Тъй като компании като Anthropic PBC се стремят да станат публични в близко бъдеще, законодателите вече призоваха индустрията за изкуствен интелект да бъде по-прозрачна относно потенциалните рискове, които може да представлява за по-широката финансова стабилност, ако претърпят финансови или оперативни сътресения.

Уорън посочи потенциални рискове, свързани с изкуствения интелект, за застрахователната индустрия. Киберсигурността със сигурност ще бъде друг фокус, докато фирмите от Уолстрийт бързат да засилят защитата си, тъй като моделите с изкуствен интелект разкриват слабости.

Опитите за регулиране на индустрията за изкуствен интелект биха могли да бъдат една от редките точки за двупартийно законодателство в следващия Конгрес, каза Питър Дугас, бивш служител на Министерството на финансите и основател на Regulatory Intelligence Group, консултантска фирма за финансови услуги.

„Правителството трябва да се справи с тези неща по един или друг начин, преди това да доведе до потенциална финансова криза“, каза той миналия месец.

Разследвания около Епстийн

Текущите разследвания на Комисията по надзор на Камарата на представителите относно връзките на сектора на финансовите услуги с осъдения сексуален престъпник Джефри Епстийн вероятно ще продължат с участието на демократите. Въпросът е двупартиен.

Законодателите вече изпратиха множество писма до фирми от Уолстрийт, търсещи подробности за връзките им с Епстийн и други лица в неговата орбита. Демократите също така внесоха законодателство, което да принуди регулаторните органи да разкрият финансови документи, свързани с Епстийн и неговите сътрудници.

Малко след като се очакваше демократите да спечелят Камарата на представителите във вторник вечерта, представителят Робърт Гарсия публикува изявление, в което заявява, че ще стане председател на комисията в следващия Конгрес. Неговият офис рекламира работата му в няколко области, включително по така наречените досиета на Епстийн.

„Наемайте адвокати“, каза той.

Капитал

√ Батериите изпревариха плана на ЕСО за 2035 г.

За десетте месеца от началото на тази година батериите в България са отдали повече ток, отколкото Електроенергийният системен оператор (ЕСО) очаква от тях за цялата 2035 г. От началото на годината до 1 ноември те са върнали в мрежата 2.16 TWh електроенергия, показват оперативните данни на самата ЕСО. В десетгодишния си план обаче системният оператор залага 2 TWh за 2035 г.

Дали бъдещето идва твърде бързо или държавните разчети се правят твърде бавно? ЕСО публикува проекта на десетгодишния си план за 2026-2035 г. през март и го внесе в КЕВР на 30 април. Регулаторът ще се произнесе на 11 ноември като най-вероятно ще го одобри. Но какъв е смисълът от това, при положение че реалните данни за системата вече са други, е съвсем различен въпрос.

И все пак: за периода 2026 - 2035 г. ЕСО планира да вложи 1.465 млрд. евро собствени средства в преносната мрежа - с около 450 млн. евро повече спрямо предишния план. Заедно с привлеченото финансиране само за електропроводи са предвидени 1.49 млрд. евро, а за подстанции - още 899 млн. евро, става ясно от доклада на КЕВР. Тези суми са за мрежата високо напрежение - 110, 220 и 400 kV, която ЕСО управлява. Отделно са инвестициите на електроразпределителните дружества в мрежите средно и ниско напрежение.

Целта на тази модернизация е поемане на новите ВЕИ и системи за съхранение, компенсиране на извежданите въглищни блокове (с изграждането на нови съоръжения като кондензаторни батерии, синхронни компенсатори и др.) и увеличаване на транзитния потенциал на страната. Ще се разчита и на изграждането на нови ПАВЕЦ от страна на НЕК - "Доспат", "Батак" и проектът за язовир "Яденица".

Подготвени са и мрежови решения за присъединяване на нови до 2400 MW ядрени мощности, макар че проектът за изграждането на 7-ми и 8-ми блок на АЕЦ "Козлодуй" вече дори на теория няма шанс да влезе в експлоатация до 2035 г.

Разминаване

В плана фигурират общо 19 952 MW нови мощности до 2035 г., от които 11 422 MW са ВЕИ, а 7610 MW - батерии. Тези близо 20 GW са сбор от инвестиционни намерения, включително проекти с предварителни и окончателни договори за присъединяване към преносната или разпределителните мрежи. За собствените си разчети как ще работи системата ЕСО стъпва на националния план "Енергетика и климат" и посочва, че е коригирал допусканията за соларите и батериите. Но в този национален сценарий дори за 2035 г. все още са записани едва 1120 MW работещи батерии, което е близо 6 пъти по-малко от наличните вече системи за съхранение.

При батериите близо две трети от заявените нови 7610 MW са със срок още през 2026 г. Ако към отчетените като работещи в проекта 1181 MW се добавят предвидените за тази година 4724 MW, се получават 5905 MW. Още през октомври обаче данните на ЕСО, предоставени на "Капитал", показаха 6226 MW работещи батерии с капацитет за съхранение над 19 GWh. За останалите девет години в таблицата има още 2886 MW, от които 1597 MW са записани за 2027 г. Но само обявените и вече задвижени проекти най-вероятно ще изпълнят прогнозата от близо 3 GW нови батерии още през 2028 г.

При фотоволтаиците заявените нови проекти пък са за 7452 MW. И тук повечето са в началото на периода - 2661 MW през 2026 г. и още 2325 MW през 2027 г. От 2032 г. нататък в таблицата остават по 131 MW годишно. Изходната мощност в плана е 5984 MW работещи фотоволтаици, но към октомври тази година по данни на ЕСО те вече са 7300 MW.

В предишния план за 2025-2034 г. при заварени 4388 MW солари инвестиционните намерения са били за нови 13 613 MW. На пръв поглед заявените проекти сега са намалели почти наполовина. От новия план обаче отпада 2025 г., за която са били записани цели 4681 MW. Ако се вземе само периодът от 2026 до 2034 г., който присъства и в двата плана, спадът е около 18% - от 8.93 на 7.32 GW.

При вятъра инвестиционните намерения са за едва 747 MW. Реализирането им все пак би удвоило сегашната мощност от около 716 MW и би добавило производство и в часове, когато соларите не работят. Почти всички проекти обаче са със срок до 2030 г. За следващите пет години след това в таблицата фигурират общо 15 MW. Същевременно националният сценарий, който ЕСО ползва за разчетите си, допуска 500 MW вятърни мощности в Черно море още през 2030 г. и 1707 MW през 2035 г. В списъка с инвестиционните намерения обаче морски проекти не са посочени отделно.

Водните централи и сметката за АЕЦ

От записаните 3206 MW нови водни мощности почти всичко се пада на две години - по 1600 MW през 2032 и още толкова 2034 г. Кои точно са централите зад тези числа не е описано, но е ясно, че НЕК подготвя помпено-акумулиращите централи "Доспат" и "Батак" с мощност около 800 MW всяка, а при описанието на бъдещата мрежа в Западните Родопи се споменава

и "Равногор". Отделно стои проектът за язовир "Яденица". Свързването му с долния изравнител на ПАВЕЦ "Чаира" би позволило на съществуващата централа да работи по-дълго със същата мощност.

За площадката на АЕЦ "Козлодуй" пък ЕСО е планирал мрежови решения за присъединяване на до 2400 MW нови ядрени мощности. В енергийния баланс за 2035 г. операторът разчита вече да работи седми блок. Публичният график на проектната компания обаче предвижда въвеждане в експлоатация през 2036-2038 г. В управленската програма на кабинета "Радев" двата блока остават приоритет при условие че се докажат техническата и икономическата им обоснованост и се осигури финансово устойчив модел. Но реално заради забавянето на проекта вече е теоретично невъзможно да има работещ блок в този срок - по-скоро графиците се местят към 2040 г.

От графика на седми блок обаче зависи и колко ток би могла да изнася България. Между 2030 и 2035 г. в разчетите на ЕСО годишното ядрено производство скача от 16.46 на 26.60 TWh. Разликата от малко над 10 TWh е по-голяма от целия прогнозиран нетен износ на страната през 2035 г. - 9.75 TWh.

Бавна мрежа, бързи ВЕИ

В плана на ЕСО се констатира и един стар проблем - обновяването на мрежата не може да догони внедряването на новите ВЕИ проекти и батерии. От компанията открито признават невъзможността на инфраструктурата да се развива с темповете на частните инвестиции във фотоволтаици и батерии.

ЕСО обяснява още, че за част от натоварените електропроводи първо трябва да се изгради друго трасе, което да поеме преноса. И едва тогава старата линия може да се изключи за реконструкция, без една авария по съседна линия да остави без захранване цял район. С извеждането на въглищни блокове отпадат и част от генераторите, които досега са помагали да се поддържа напрежението. Затова в плана са предвидени и нови съоръжения за регулирането му.

Нещо повече - в плана дори се подчертава, че заради този проблем ЕСО ще продължи да налага ограничения на производителите. От ЕСО изтъкват, че не е възможно да се реконструира съществуващата преносна електрическа мрежа, преди да се построят необходимите нови електропроводи, защото се намалява сигурността на електрозахранването и се увеличава рискът от каскадни аварии в големи райони от страната.

"В тази връзка, за недопускане на системни аварии, повреди на електроенергийно оборудване и нарушаване електроснабдяването на потребители, ЕСО ще бъде принуден да предприема административни мерки за поддържане на баланс между производство, потребление и междусистемен обмен, както и запазване целостта на електропреносната система", пише още в плана на дружеството.

Административното ограничаване (и самоограничаване) на производителите на ток е честа практика, особено през пролетта и лятото, а причината е в свръхпроизводството на ток, което би довело до сериозно дебалансиране на системата. Заповедите от ЕСО най-често са свързани с това производителите да не превишават търговските си графици за производство или пък да работят на изходяща мощност, която не надвишава 80% от търговските графици за производство. Интересно е, че батериите вече се усещат в подстанциите. Когато токът на борсата поевтинее, много от тях започват да зареждат по едно и също време. Там, където са струпани няколко проекта, товарът може да нарасне рязко. В тази връзка ЕСО вече отчита трудности с регулирането на напрежението при заряд, а в райони с по-слаба мрежа предупреждава, че то може да падне под допустимото. На такива места операторът предписва монтирането на кондензаторни батерии в подстанциите. Тяхната роля е да поддържат напрежението чрез подаване на реактивна мощност.

При батериите, свързани към мрежата средно напрежение, ефектът се вижда и в износването на оборудването. Регулаторите, които поддържат напрежението на трансформаторите, превключват по-често и това съкращава живота им. В същото време ЕСО отчита и полза за АЕЦ "Козлодуй" - през пролетта, когато потреблението е ниско, а високият приток към язовирите налага работа и на ВЕЦ, зареждането на батериите намалява риска да се наложи понижаване на мощността на ядрените блокове.

Нови връзки със съседите

На фона на зачестилите системни ограничения, които през октомври доведоха до напрежение заради намаления пренос и транзит, който спъва търговията, от ЕСО залагат разширяване на вноса и износа. Това ще става чрез изграждането на нова връзка със Сърбия, трасе към Турция и работа по проекта CARMEN (който засяга Румъния и Унгария).

За Сърбия се предвижда изграждането на втори електропровод 400 kV между подстанциите "Бобов дол" и "Лесковац", който трябва да влезе в експлоатация до края на 2036 г. За Турция пък е отчетена необходимост от трети електропровод (400 kV), чийто реализацията също е заложена за след 2035 г. По европейския проект CARMEN пък се предвижда дигитализация и физическо надграждане на мрежата в Североизточна България.

Cross.bg

√ Теми и гости в сутрешните блокове

БНТ, „Денят започва"

- Тема: От производителите до потребителите - как се образуват цените на хранителните продукти?; Гост - министърът на земеделието и храните Пламен Абровски;
- Тема: Накъде гледа Възраждане?; Гост - лидерът Костадин Костадинов;
- Тема: В столичния квартал „Мусагеница": теч в абонатна станция наводнява блок и пада мазилка - има ли решение за хората?
- Тема: На живо: докъде стигна танкерът „Mentor" с 11 хиляди тона слънчогледово олио, който е на дрейф в Черно море?

БТВ, "Тази сутрин"

- Тема: Ще изяде ли инфлацията заплатите ни догодина?
- Тема: За 4-тата титла на Карлос Насар
- Тема: За авариите на Топлофикация София

√ Преглед на печата

Водещи заглавия на първите страници

в. 24 часа - стр. 1,2,3 - Нови шефове поемат икономиката на столицата за над €1 млрд.

в. 24 часа - стр. 1,4,5 - До 2000 евро обратно за деца, 30% по-високи оценки за имоти, до €6000 акциз за коли, 33% данък свръхпечалба отиват в парламента

в. Труд - стр. 1,4,5 - Втората пенсия губи битката с инфлацията

в. Труд - стр. 1,3 - Забрана на реклама на хазарта стимулира незаконните залози

в. Телеграф - стр. 1,4,5 - Народът го отнася за скъпия ток и газ

в. Телеграф - стр. 1,7 - Хаос на гарата

Водещи заглавия на вътрешните страници

в. 24 часа - стр. 3 - 900 млн. евро дължи столичното парно на „Булгаргаз", 80 млн. ще струва да не се вдигат битовите сметки

в. 24 часа - стр. 4 - €660 минимална заплата и това е окончателно - МС я приел още преди седмица

в. 24 часа - стр. 6 - Българин оглави световната организация на строителите

в. Труд - стр. 6 - Решетки за IT специалист, убил с ритник кучето Кнопа

в. Телеграф - стр. 2 - Заплатите на военните няма да се увеличават

в. Телеграф - стр. 2 - Изборите преминаха спокойно, бързо и честно

в. Телеграф - стр. 4 - Цената на топло и светло няма да се увеличава

Водещи интервюта

в. 24 часа - стр. 1,12,13 - Илин Димитров: Природното и човешко спокойствие е разказът на България пред света

в. Труд - стр. 1,10,11 - Огнян Дъскарев, журналист и международен анализатор, пред „Труд news": Президентът Тръмп става Мистър Вето

в. Телеграф - стр. 1,8,9 - Васил Василев: 12 линейки обслужваме 2 милиона в София

Водещи анализи

в. 24 часа - стр. 11,12 - Защо китайката мадам Ли ридае пред магазина си на „Шан-з-Елизе"

в. Труд - стр. 1,9 - Какво означава победата на демократите на междинните избори

в. Телеграф - стр. 8 - Пенсиите не са футбол
